

Banking & Finance | Avocații NNDKP au asistat anul trecut finanțari locale de aproape un miliard de euro și s-au implicat în proiecte transfrontaliere de peste trei miliarde de euro. Echipa a continuat să lucreze pentru finanțatorii unor grupuri importante din industrie sau sectorul agricol, dar a stat alături și de clienții finanțați, companii fanion în domeniile în care operează. Valentin Voinescu (Partener): Mediul de business din România a demonstrat reziliența și numărul de proiecte nu s-a redus, ba chiar am asistat la o accelerare la sfârșitul anului trecut

Pentru echipa NNDKP, anul 2023 a fost unul în care avocații au avut oportunitatea de a asista, în proiecte de angajare, atât instituții financiare, cât și companii care au accesat împrumuturi. Consultații s-au implicat în finanțări importante pe plan local, valoarea totală a acestora apropiindu-se de un miliard de euro. În plus, au făcut parte din proiecte transfrontaliere (ce au presupus și o componentă de drept românesc) care depășesc o valoare totală de trei miliarde de euro. „NNDKP a avut în continuare o implicare substanțială în cele mai importante proiecte de finanțare sindicalizate din domeniul agriculturii și sectorul alimentar, dar și a consolidat rolul de lider și în alte sectoare, inclusiv sectorul imobiliar și domeniul industrial”, punctează [Valentin Voinescu](#), Partener în practica de Drept Bancar și Finanțări din cadrul NNDKP.

Pe parcursul anului trecut, pe lângă împrumuturile bancare, o componentă importantă de finanțare a fost reprezentată de finanțarea activității prin factoring și diverse modalități de vânzare de creanțe comerciale.

Totodată, activitate intensă a existat și în zona de restructurare, o oportunitate majoră pentru echipa NNDKP de a-și dovedi capacitatea de a înțelege în detaliu aspectele specifice ale unor industrii și de a oferi sprijin activ într-o serie de mandate cheie în această zonă. **Valentin Voinescu** a coordonat cu succes în 2023 unul dintre cele mai importante proiecte de turnaround din zona de fashion retail.

„Ca o notă, în general, procesele de restructurare în care am fost implicați s-au derulat în afara cadrului judiciar. Este posibil ca numărul companiilor ce au nevoie de restructurarea datoriilor sau de restructurare operațională sau structurală să crească în perioada următoare. Având în vedere că aceste procese implică un grad înalt de expertiză, este important să fie contactați avocați cu experiență în acest domeniu, ce pot oferi o privire de ansamblu asupra modalităților și proceselor de restructurare”, subliniază Partenerul NNDKP.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Sunt preferate proiectele care îndeplinesc cerințele de sustenabilitate

Analizând tendințele care s-au evidențiat pe parcursul anului trecut, avocații au constatat ca nu au fost diferite față de cele din 2022. „A existat poate un apetit mai mare în a finanța companii și proiecte ce îndeplinesc cerințele de sustenabilitate sau stabilesc un plan pentru a crește gradul de sustenabilitate. De asemenea, având în vedere interesul crescut pentru sectorul energiei regenerabile, s-a intensificat finanțarea aferentă proiectelor de energie regenerabile. În măsura în care circumstanțele nu vor fi mult diferite, anul 2024 nu ar trebui să fie mult diferit. Bancile vor continua să finanțeze proiecte și companii care își dovedesc viabilitatea pe termen mediu și lung. Există însă o serie de modificări legislative ce vor avea cu certitudine impact asupra instituțiilor de credit, dar și companiilor nefinanciare, și, implicit, asupra deciziilor de finanțare. Printre altele, anul 2024 aduce cu sine cerințe suplimentare ce trebuie implementate de către întreprinderi în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea”, apreciază interlocutorul ^{Biz}Lawyer.

De altfel, există deja semne de creștere a importanței și relevanței componentei ESG în evaluarea de credit, iar avocații au avut o serie de tranzacții cheie în care elemente care țin de ESG au fost luate în calcul ca elemente importante. „Noi continuăm să ne sfatuim clienții să acorde atenție sporită acestui subiect, pentru că bancile vor accelera, din punctul nostru de vedere, implementarea acestei componente ca o parte integrantă a deciziei de credit”, amintește specialistul.

În ceea ce privește comportamentul finanțatorilor, 2023 a fost o perioadă complexă, în care s-a putut sesiza o diferență de abordare între prima și a doua parte a anului, pe fondul creșterii la un nivel fără precedent a inflației, inflație care a arătat semne că este în curs de moderare la sfârșitul anului. „Putem spune că, în pofida acestui mediu de incertitudine - care cu siguranță va continua în 2024, an electoral cu un număr fără precedent de alegeri atât în România, cât și în plan global - mediul de business din România a demonstrat reziliența și numărul de proiecte nu s-a redus, ba chiar am asistat la o accelerare la sfârșitul anului trecut”, precizează **Valentin Voinescu**.

[Intra pe portalul de concurență pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din această arie de practică](#)

Aproximativ douăzeci de proiecte de finanțare sindicalizate

2023 a fost un an plin pentru echipa *NNDKP*, avocații asistând părțile finanțatoare, dar și împrumutați, într-un număr de aproximativ douăzeci de proiecte de finanțare sindicalizate, atât pe plan local, cât și internațional. „Toate aceste proiecte au fost finalizate cu succes – de altfel, considerăm că unul dintre aspectele care ne recomandă este orientarea noastră către soluții și capacitatea de a oferi clienților noștri sprijin pentru realizarea unor proiecte inovatoare. Separat de proiectele de finanțare, anul 2023 a fost, de asemenea, un succes și în ceea ce privește proiectele de restructurare. Ne bucurăm de acest lucru în mod deosebit întrucât aceste proiecte sunt caracterizate de un grad ridicat de risc și presupun o coordonare extrem de eficientă între o gamă largă de profesioniști din domeniile juridic, contabil, financiar etc. Procentul de succes pentru anul 2023 este similar cu cel al anului 2022”, detaliază *Partenerul NNDKP*.

Avocatul mai susține ca sunt mulți ani de când nu s-a mai întâlnit cu situații în care o tranzacție de finanțare a „picat”. „Deși am avut, desigur, multe momente cheie în care acest risc a existat, este parte din viața noastră sa vedem riscul de foarte devreme, sa anticipam și sa evitam. Cea mai buna metoda de a rezolva o situație dificila este sa nu ajungi în ea de la bun început. Din experiența noastră, o finanțare eșuata are tot timpul doua componente: una extrinseca (de regula generata de o neînțelegere comerciala comuna a părților în legatura cu mediul de business la momentul respectiv și așteptari complet necorelate) și o componenta intrinseca (de management al proiectului, care presupune comunicarea eficienta, generarea de consens constructiv, acțiune prompta). Noi ne ocupam preponderent de a doua componenta și ne place sa credem ca, daca un client - fie banca, fie împrumutat - este „pe mâna noastră”, vom demonstra mereu determinarea de a duce procesul la capat, oricât de greu, atâta vreme cât clientul își dorește sa închida acea tranzacție”, argumenteaza consultantul.

Interlocutorul ^{Biz}Lawyer amintește faptul ca este deja cunoscut faptul ca *NNDKP* asista de mai bine de șase ani bancile finanțatoare ce au pus la dispoziție finanțari unor importante grupuri din sectorul agricol, cum ar fi grupul Rodbun (unul dintre cele mai importante grupuri din domeniul agribusiness din Romania) și grupul Ameropa (un grup elvețian cu operațiuni la nivel mondial).

În acest context, mandatele echipei sunt dintre cele mai diverse, de la asistarea bancilor finanțatoare în legatura cu punerea la dispoziție a unor facilități pentru capital de lucru și pentru refinanțarea unor expuneri existente, pâna la implementarea unor garanții Exim, în cont și nume stat, în cadrul Programului guvernamental de susținere financiara pentru companiile mari. „Anul 2023 nu a facut excepție și ne-a oferit oportunitatea de a continua sa asistam bancile finanțatoare în noi proiecte de finanțare pentru aceste doua grupuri de referința în sectorul agribusiness”, nuanțeaza avocatul.

De asemenea, echipa de drept bancar și finanțari a *NNDKP* a asistat înca din 2019 (și a continuat sa asiste și în anul 2023) cele noua banci finanțatoare care au pus la dispoziția grupului Carmistin facilități de credit ce susțin strategia investiționala a grupului. Grupul Carmistin este unul dintre cei mai mari jucatori pe piața agribusiness și de procesare a cărnii din Romania, fiind activ în domeniul producției de pui, porc, vita și agricultura. „Proiectele ce implica grupul Carmistin sunt întotdeauna dintre cele mai diverse, presupunând nu doar structuri complexe de finanțare (peste 30 de societăți fiind parte la aceasta structura în calitate de împrumutați sau garanți), ci și cunoștințe în domeniul ajutoarelor de stat, proiectelor europene, precum și diverse aspecte de reglementare în general”, subliniaza **Valentin Voinescu**.

Tot in domeniul sectorului alimentar, echipa *NNDKP* este alaturi, de mai bine de patru ani, de Aaylex One S.A. (una dintre cele mai importante societăți din industria alimentara a României). *NNDKP* a asistat inițial Aaylex One S.A. în una dintre cele mai complexe operațiuni de finanțare și de drept corporativ de pe piața locala (fuziunea prin contopire a celor 16 societăți din grupul Aaylex la acel moment, urmata de consolidarea întregii expuneri a grupului într-un singur contract de credit sindicalizat în valoare de 431 milioane lei), urmând apoi sa fie alaturi de companie an de an în cadrul unor noi proiecte de finanțare, dar și în ceea ce privește administrarea curenta a finanțarilor existente.

Proiectele din domeniul agribusiness nominalizate sunt coordonate activ de catre **Valentin Voinescu** (Partener în cadrul echipei de drept bancar și finanțari), cu sprijinul membrilor cheie ai echipei, **Alexandru Ciambur** (Asociat Senior) și **Catalina Dan** (Asociat).

De asemenea, echipa *NNDKP* a fost constant alaturi de grupul Globalworth, dar și de Impact Developer & Contractor SA, în proiectele de finanțare ale acestor jucatori importanți din sectorul imobiliar (inclusiv în proiecte de emisiune de obligațiuni). Proiectele cu privire la grupul Globalworth sunt coordonate de catre **Valentin Voinescu**, în timp ce **Alina Radu** este implicata activ în coordonarea proiectelor de finanțare ale Impact Developer & Contractor SA, toate acestea împreuna cu sprijinul membrilor seniori ai echipei.

Nu în ultimul rând, anul 2023 le-a oferit avocaților firmei oportunitatea de a asista un sindicat de banci în legatura cu finanțările acordate Alro S.A. (cel mai mare producator de aluminiu din regiune), proiect coordonat de catre **Alina Radu**, cu implicarea **Catalinei Dan**.

„Durata unei tranzacții depinde de numeroși factori, de la complexitatea structurii de finanțare, la numărul de părți implicate. În medie, o tranzacție poate dura între două și trei luni. Cu toate acestea, anul 2023 a marcat pentru echipa noastră și tranzacții (în principiu, refinanțari) care au fost finalizate în decurs de 3-4 săptămâni, cu un efort maxim. Experiența tranzacțiilor finalizate cu succes, uneori într-un timp record, ne-a aratat ca acest lucru depinde într-o mare masura de existența unei echipe consolidate, formata din avocați ce au dezvoltat o cooperare eficienta ca urmare a experienței de lucru împreuna și care se completeaza reciproc prin aptitudini și cunoștințe diverse. De asemenea, o alta componenta importanta ține de capacitatea de a anticipa potențiale obstacole, de a gasi constant noi modalități pentru deblocarea situațiilor de criza și deschiderea catre noi puncte de vedere și soluții. Finanțările prin intermediul PNRR nu fac obiectul practicii noastre, însa am fost implicați în tranzacții care au legatura cu proiecte unde exista și o componenta de finanțare prin PNRR”, mai spune *Partenerul NNDKP*.

Aproximativ jumătate dintre proiectele de finanțare în care avocații *NNDKP* au acordat asistența au avut și o componenta de refinanțare. De asemenea, pe lângă proiectele clasice de finanțare amintite anterior, în 2023 s-a observat, față de anul 2022, și o înmulțire a proiectelor ce au presupus modificarea unor condiții contractuale (precum conversii a împrumuturilor în valuta sau prelungirea maturității unor facilități existente).

Și în acest moment, echipa *NNDKP* are în lucru un volum mare de proiecte, profesioniștii firmei fiind implicați într-o serie de tranzacții locale care vor depași, cel mai probabil, în cursul anului 2024, valoarea de 500 milioane euro.

În ceea ce privește tranzacțiile internaționale, avocații se așteapta sa continue activitatea la un ritm similar cu cel din anul 2023, având deja în lucru o serie de tranzacții transfrontaliere cu o componenta româneasca.

De asemenea, se așteapta la accelerarea mandatelor pe zona de restructurare, dar și în alte zone mai sofisticate precum *private debt*, *mezzanine financing* și *hybrid financing*, cu potențiale componente de *equity financing*.

O practica cu o activitate bazata pe diversitate

Munca avocaților care fac parte din aceasta arie de practica este caracterizata prin diversitate. Orice nou venit în echipa este încântat sa constate nivelul ridicat al proiectelor în care specialiștii sunt implicați pe diferite zone, tranzacții locale, sindicalizari internaționale, restructurari, finanțari hibrid, private equity, fuziuni și achiziții în zona bancara, asistența cu privire la elemente cheie de reglementare pentru jucatori de top din zona bancara. „Cumva ne gândim ca s-ar simți ca un jucator de clasa ajuns la una din echipele de top din sportul respectiv. Munca intensa, dar de nivel înalt, beneficiind de respectul și prietenia colegilor și de satisfacția clienților”, comenteaza **Valentin Voinescu**.

Și portofoliul de clienți deținut de *NNDKP* reprezinta o provocare, firma reușind în timp sa-și rafineze metoda de construire a acestuia. „În esența presupune trei componente. Prima, înțelegerea clientului, a nevoilor, a zonei comerciale, cel mai important. Pasiune pentru businessul clientului, pentru industrie, suntem la curent cu ce se întâmpla, putem vorbi degajat pe subiecte de industrie. Nu poți fi cu adevarat avocat de business fara sa înțelegi industria și aspectele comerciale la un nivel la care clientul sa rezoneze. A doua, concentrarea pe rezultat. Clienții noștri trebuie sa simta ca ne dorim și ne dedicam complet pentru atingerea obiectivele unui proiect. A treia,

calitatea ca o condiție implicită în lucrul cu noi. Oferim clienților noștri servicii juridice la cele mai înalte standarde, performanța echipei fiind recunoscută atât pe plan local, cât și internațional, inclusiv prin includerea în clasamentele realizate de ghiduri juridice internaționale de prestigiu”, explică *Partenerul NNDKP*.

Echipa de Drept Bancar și Finanțări a *NNDKP* este formată în prezent din șase avocați și este în plină expansiune, urmând să ajungă la un efectiv de opt asociați odată cu alăturarea a doi noi membri pe parcursul anului 2024.

Alina Radu este un avocat experimentat de drept bancar și finanțări având 26 de ani de experiență în domeniul juridic. Alina coordonează practica *NNDKP* de Drept Bancar și Finanțări.

De-a lungul carierei sale a coordonat proiecte diverse, precum fuziuni și achiziții complexe în sectorul bancar (inclusiv vânzarea BCR către Erste Bank, valoarea tranzacției ridicându-se la 3,75 miliarde euro), finanțări naționale sau multijurisdicționale, vânzări/achiziții de active și portofolii de credite, aranjamente contractuale complexe. De asemenea, acordă asistență în numeroase proiecte ce implică aspecte de reglementare specifice sectorului financiar.

Valentin Voinescu este partener în cadrul *NNDKP* din 2015 și are peste 18 ani de experiență în domeniu, coroborată și cu o calificare în zona de business (MBA Vienna Executive Academy). Expertiza lui se concentrează pe tranzacții complexe în domeniul financiar-bancar. Valentin a coordonat tranzacții cheie în piața românească în diverse industrii, inclusiv în 2023 tranzacțiile încheiate de banci majore din sistemul bancar românesc cu grupurile de companii Ameropa, Aaylex, Carmistin, Rodbun și Globalworth.

Valentin este un expert recunoscut în proiecte de restructurare, fiind membru al *Turnaround Management Association*. În această zonă a coordonat unul din cele mai importante proiecte de turnaround din 2023 al firmei, în domeniul fashion retail.

Alexandru Ciambur este parte din echipa *NNDKP* din 2017 și este unul dintre membrii cheie în toate proiectele de finanțare de referință ale echipei de drept bancar și finanțări a *NNDKP*. Alexandru a dobândit experiența prin implicarea în cele mai complexe tranzacții din ultimii ani.

Catalina Dan s-a alăturat echipei de drept bancar și finanțări a *NNDKP* în 2019, fiind implicată în mod activ în toate tranzacțiile de finanțare locale și internaționale amintite anterior. Catalina a fost, de asemenea, parte din echipa *NNDKP* care a asistat în cele mai importante proiecte de restructurare.

Activitatea echipei este recunoscută la nivel internațional prin includerea în mod constant pe primele poziții în clasamentele realizate de *Chambers and Partners*, *The Legal 500* și *IFLR1000*. În plus, **Alina Radu** a fost inclusă în ultimii cinci ani, în mod consecutiv, în *The Legal 500 Hall of Fame*, un grup exclusiv de profesioniști aflați în topul profesiei și recunoscuți pentru rezultatele remarcabile. De asemenea, **Alina Radu** a fost inclusă în ultimii cinci ani în categoria *Women Leaders* de către IFLR 1000, o categorie de elită rezervată doamnelor avocat din întreaga lume cu o experiență profesională impresionantă și reputație de excepție în jurisdicțiile în care activează.